

Duh proroštva: Ponoćni poklik

Habakukove dvije ploče

Jeff Pippenger

2012-10-13

Riječ pojašnjenja

Nedavno smo započeli pripremu prijepisa Habakukove dvije ploče radi prevođenja na razne jezike zastupljene na našoj internetskoj stranici. Zadaća pretvaranja usmenog izlaganja u pisani oblik mnogo je zahtjevnija nego što bi se moglo razumjeti ako netko nije upoznat sa svim preprekama koje se moraju svladati kako bi se usmeno izlaganje pretvorilo u pisano, zajedno s nužnim poteškoćama konačnog prevođenja građe na razne jezike na internetskoj stranici. Upravo smo započeli jezično uredništvo prvoga od devedeset i pet izlaganja i otkrio sam još jednu prepreku koju također moramo svladati. Ona se odnosi na progresivni razvoj ove poruke od 1989. godine pa sve do naše sadašnje povijesti.

U izlaganjima od prije otprilike petnaest godina postojale su istine koje su bile u svojem početnom stupnju razumijevanja. Prva od tih istina koju moram razjasniti jest dolazak drugoga anđela u mileritskoj povijesti. U to sam vrijeme razumio da je drugi anđeo došao kada su protestantske crkve počele zatvarati svoja vrata pred Millerovim izlaganjem poruke prvoga anđela, u vezi sa završetkom godine 1843. William Miller radio je na temelju računanja vremena za koje je vjerovao da pokazuje kako je godina 1843. započela 22. ožujka 1843. i završila 22. ožujka 1844. Smatrao je da će se tri proročanstva koja su naposljetku bila stavljena na dvije svete karte završiti u godini 1843., te je vjerovao da je ta godina završila 22. ožujka 1844. Bio je u krivu u dvjema točkama.

Tri proročanstva o 1335 dana iz Daniela dvanaest, o 2520 godina „sedam vremena“ iz Levitskog zakonika dvadeset i šest te o 2300 dana iz Daniela osam, Miller je razumio kao ona koja završavaju u ožujku 1844. godine. Gospodin je potom vodio Samuela Snowa da ne samo razumije kako proročanstva ne završavaju 1843., nego 1844. godine. Snow je primijenio karaitsko računanje vremena, što nije bila vremenska primjena koju je Miller bio upotrebljavao. Miller je upotrebljavao rabinsko/ekvinocijsko računanje vremena koje je godinu temeljilo na razdoblju od proljeća do proljeća.

Kad smo izlagali Habakukove dvije ploče, nismo bili razumjeli ovu povijesnu stvarnost te smo se služili Millerovim iskustvom kako bismo 22. ožujka 1844. označili kao dolazak drugoga anđela i početak vremena odgode. Razumio sam, i još uvijek razumijem, da je dolazak toga anđela odgovarao trenutku kada su protestanti odbacili Millerovu poruku prvoga anđela, a sljedeći je odlomak bio moje uporište.

„U lipnju 1842. g. gospodin Miller održao je svoj drugi niz predavanja u crkvi u Casco Streetu u Portlandu. Smatrala sam velikom povlasticom što sam mogla prisustvovati tim predavanjima, jer sam bila zapala u obeshrabrenje i nisam se osjećala pripravnim susresti svoga Spasitelja. Ovaj drugi niz izazvao je u gradu mnogo veće uzbuđenje nego prvi. Uz malo

iznimaka, različite vjerske zajednice zatvorile su vrata svojih crkava pred gospodinom Millerom. Mnogi govori s raznih propovjedaonica nastojali su razotkriti navodne fanatične zablude toga predavača; ali mnoštva zabrinutih slušatelja pohađala su njegove sastanke, a mnogi nisu mogli ući u zgradu. Skupštine su bile neobično mirne i pažljive.” Life Sketches, 27.

Razumio sam da je zatvaranje vrata Millerovoj poruci označilo početak odbacivanja poruke prvoga anđela, te sam, u skladu s Millerovim razumijevanjem rabinskog/ekvinocijskog računanja vremena, pretpostavio da je 22. ožujka 1844. označio završetak 1843. godine. Millerovo izlaganje u Portlandu u lipnju 1842. zapravo je putokaz koji označuje postupno odbacivanje koje je naposljetku završilo 18. travnja 1844., no u vrijeme tih izlaganja još nismo prepoznali primjenu karaitskog računanja vremena koju je iznio Samuel Snow.

U prvom izlaganju koje smo počeli redigirati, počeo sam uviđati da ono što je tada bilo zabilježeno izgleda proturječi onome što sada naučavamo. I proturječi i ne proturječi. To je jednostavno naglasak na postupni dolazak drugoga anđela, a također i prikaz postupnog otpečaćivanja ove poruke, kao što je to bio slučaj i u mileritskoj povijesti. Ova napomena radi pojašnjenja trebala bi odgovoriti onima koji su se spotaknuli o naše poistovjećivanje 19. travnja 1844. s prvim mileritskim razočaranjem i onime što se naučavalo u prošlosti.

„Prva i druga poruka dane su 1843. i 1844. godine, a mi se sada nalazimo pod objavljivanjem treće; ali sve tri poruke još uvijek trebaju biti objavljivane. Jednako je nužno sada kao i ikada prije da se one ponavljaju onima koji traže istinu. Perom i glasom trebamo razglasiti objavu, pokazujući njihov redosljed i primjenu proročanstava koja nas dovode do poruke trećega anđela. Treće ne može biti bez prve i druge. Ove poruke trebamo dati svijetu u publikacijama, u govorima, prikazujući u slijedu proročanske povijesti ono što je bilo i ono što će biti.”
Selected Messages, knjiga 2, 104.

Habakukove dvije ploče 1 od 95

Uvod u dvije Habakukove ploče i ponoćni poklik

U ovoj seriji tijekom duljega razdoblja razmatrat ćemo dvije Habakukove ploče — Karte iz 1843. i 1850. godine. Započet ćemo tako što ćemo na pravo mjesto postaviti Ponoćni poklič. Kao što je spomenuto, velik dio početnih izlaganja bit će pregled za one koji su upoznati s ovom porukom, no budući da pripremamo seriju koju mogu proučavati i ljudi kojima je ova poruka nova, moramo im izložiti neke temeljne zamisli. Započet ćemo s Ponoćnim pokličem, usredotočujući se na jedan vid koji se nalazi u prvom viđenju Ellen White. Pročitajmo prvi odlomak iz knjige *Christian Experience and Teachings*, stranica 57.

Nedugo nakon proteka vremena 1844. godine bilo mi je dano moje prvo otvoreno viđenje. Posjećivala sam gospođu Haines u Portlandu, Maine, dragu sestru u Kristu, čije je srce bilo svezano s mojim. Nas pet, sve žene, klečale smo tiho kod obiteljskog oltara. Dok smo se molile, sila Božja sišla je na mene kao nikada prije.

Tih pet žena, čija su srca bila sjedinjena sa sestrom White, nisu se protivile nijednoj manifestaciji Božje sile. Znakovito je da su sve bile žene, predstavljajući Crkvu, i bilo ih je pet, što se može

promatrati kao pet mudrih djevice. To je jednostavno zapažanje.

Činilo mi se da sam okružena svjetlošću i da se uzdižem sve više i više sa zemlje. Okrenula sam se da potražim adventni narod u svijetu, ali ga nisam mogla pronaći, kada mi glas reče: „Pogledaj ponovno i pogledaj malo više.” Na to podigoh oči i ugledah usku i ravnu stazu uzdignutu visoko iznad svijeta. Tom su stazom adventni vjernici putovali prema gradu, koji se nalazio na daljem kraju staze. Iza njih, na početku staze, bilo je postavljeno jarko svjetlo, za koje mi anđeo reče da je Ponoćni poklik. To je svjetlo obasjavalo cijelu stazu i davalo svjetlo njihovim nogama da ne bi posrtali. Ako su držali svoj pogled upravljen na Isusa, koji je bio upravo pred njima, vodeći ih u grad, bili su sigurni. Ali uskoro su se neki umorili i rekli da je grad veoma daleko te da su očekivali da će već ući u njega. Tada bi ih Isus ohrabrio podižući svoju slavu desnicu, a iz Njegove je ruke dolazila svjetlost koja se valovito širila nad adventnim mnoštvom, i oni su klicali: „Aleluja!” Drugi su pak nepromišljeno zanijekali svjetlo iza sebe i rekli da nije Bog bio taj koji ih je doveo tako daleko. Tada se svjetlo iza njih ugasilo, ostavljajući njihove noge u potpunoj tami, i oni su posrnuli, izgubili iz vida biljeg i Isusa te pali sa staze dolje u mračni i opaki svijet pod njima.

William Miller i Ponoćni poklik

U ovom prvom izlaganju, nakon što utvrdimo nekoliko točaka, razmotrit ćemo adventističku konferenciju u Low Hamptonu u prosincu 1844. Na toj su se konferenciji okupili neki mileriti, a William Miller odbacio je razumijevanje Ponoćnog poklika. Ovdje je logika sljedeća: ova je vizija, premda za sve nas, bila osobito namijenjena Williamu Milleru.

U tom istom mjesecu William Miller zanijekao je svjetlo iza njih — Ponoćni poklik — što je trebalo prouzročiti da siđe sa staze u opaki svijet ispod. Istražit ćemo implikacije toga. Povijesni dokazi pokazuju da su svi mileriti vjerovali kako ispunjavaju prispodobu o deset djevice; to je među njima bilo općepoznato. Pokazat ćemo da je William Miller imao razumijevanje o tome što je bio Ponoćni poklik. Miller je vjerovao da je Ponoćni poklik poruka o času suda iz Daniela 8:14 i Otkrivenja 14:6-9. Vjerovao je da je poruka koju je počeo naviještati početkom 1830-ih bila Ponoćni poklik: „Evo, zaručnik dolazi”, te da Isus dolazi svijetu kao zaručnik.

Većim dijelom milleritske povijesti vjerovali su da ispunjavaju prispodobu o deset djevice, ali su mislili da Ponoćni poklik opisuje poruku koju su oni navješćivali. Međutim, do ljeta 1844. pojavilo se novo i ispravno razumijevanje: Ponoćni poklik bio je pokret Sedmoga mjeseca, pri čemu se očekivalo da Isus dođe desetoga dana sedmoga mjeseca. To je bio istinski Ponoćni poklik. Kada je Miller odbacio istinski Ponoćni poklik u prosincu 1844., odbacio je povijest ljeta 1844. i vratio se svojem ranijem stajalištu da je to bila tek opća poruka iz 1830-ih. Razumjeti dinamiku Ponoćnoga poklika od presudne je važnosti. Ako ne razumijete 2520 onako kako su ga razumjeli milleriti, ne možete razumjeti Ponoćni poklik. Ako ne možete razumjeti Ponoćni poklik onako kako su ga razumjeli milleriti, padate sa staze u opaki svijet dolje.

U ovom izlaganju započet ćemo s nekim istinama na karti koje adventizam danas otvoreno odbacuje. Biblijski istraživački institut Crkve adventista sedmoga dana i većina adventističkih teologa odbacuju 2520. Tome ćemo se biblijski posvetiti kako budemo napredovali, no na početku

ćemo pokazati da Ellen White u potpunosti podupire 2520. Institut i većina teologa također odbacuju pionirsko razumijevanje Svagdašnje. Pokazat ćemo da odbaciti pionirsko razumijevanje da je Svagdašnja poganstvo znači odbaciti Duh proroštva. Institut također javno odbacuje pionirsko razumijevanje truba — Pete i Šeste trube. Počet ćemo time što ćemo pokazati da odbacivanje pionirskog razumijevanja truba znači odbacivanje Duha proroštva.

Danas je većina adventista u najboljem slučaju neodređena u pogledu 1290 i 1335. Bez pionirskog razumijevanja 1335, ne postoji biblijsko opravdanje za poistovjećivanje vremena zadržke koje je započelo 22. ožujka 1844. Bez razumijevanja vremena zadržke, ne može se shvatiti dinamika Ponoćnog poklika. Bez razumijevanja Ponoćnog poklika, pada se sa staze dolje u opaki svijet. Te ćemo istine prikazati na karti u smislu jasne potvrde Duha proroštva, a zatim ih raščlaniti iz Božje riječi. No najprije trebamo vidjeti što je okruživalo mileritsku povijest i što je proizvelo Ponoćni poklik.

Mileritska povijest i dolazak prvoga anđela

Započnimo s Uriom Smithom iz djela *Thoughts on Daniel and Revelation*, stranica 521, kako bismo prikazali mileritsku povijest i obradili 1798. godinu. Uriah Smith piše: „Kronologija događaja iz Otkrivenja 10 dodatno se utvrđuje iz činjenice da je ovaj anđeo istovjetan prvom anđelu iz Otkrivenja 14.“ U Otkrivenju 10 silni anđeo silazi s neba s otvorenom knjižicom u svojoj ruci. Ellen White nam kaže da je taj silni anđeo Isus Krist, a mala knjiga Knjiga proroka Daniela. Do kraja desetoga poglavlja Ivanu je rečeno da pojede malu knjigu, koja će mu biti slatka u ustima, a gorka u želucu. Ivan predstavlja mileritsku povijest, u kojoj je Danielova poruka slatka, ali vodi do gorkoga razočaranja. Silni anđeo iz Otkrivenja 10, prema pionirima, jest prvi anđeo iz Otkrivenja 14 — oni su isti anđeo.

Često ne posvećujemo mnogo vremena tome da budemo određeni u vezi s ovim anđelima u Otkrivenju, ali bismo trebali. Silni anđeo u Otkrivenju 10 ujedno je i anđeo za kojega je William Miller vjerovao da ispunjava Ponoćni poklič izvršavajući djelo prvoga anđela iz Otkrivenja 14: „Bojte se Boga i podajte Mu slavu, jer je došao čas Njegova suda.“ Čas Njegova suda odnosi se na Daniela 8:14. Ovi anđeli prepoznaju različite aspekte izvršenoga djela.

Vraćajući se Uriahu Smithu: „Kronologija događaja iz Otkrivenja 10 dodatno se utvrđuje činjenicom da je ovaj anđeo istovjetan prvom anđelu iz Otkrivenja 14.“ On objašnjava što ih povezuje: obojica imaju posebnu poruku za proglasiti, obojica izriču svoj proglas jakim glasom, obojica se služe sličnim jezikom upućujući na Stvoritelja, i obojica proglašavaju vrijeme — jedan se zaklinje da vremena više neće biti, a drugi objavljuje da je došao čas Božjega suda. Poruka iz Otkrivenja 14,6 nalazi se s ove strane početka vremena svršetka.

Uriah Smith navodi da je vrijeme svršetka 1798. godina te da poruka iz Otkrivenja 14 dolazi nakon toga. On piše: „No poruka iz Otkrivenja 14,6 smještena je s ove strane početka vremena svršetka. To je objava da je došao čas Božjega suda, te stoga mora imati svoju primjenu u posljednjem naraštaju. Pavao nije propovijedao da je došao čas suda. Luther i njegovi suradnici nisu to propovijedali. Pavao je raspravljao o sudu koji će doći, neodređeno budućem, a Luther ga je smjestio najmanje tri stotine godina nakon svojega vremena. Štoviše, Pavao upozorava Crkvu

protiv svakoga takvog propovijedanja da je došao čas Božjega suda sve do određenoga vremena.” U 2. Solunjanima 2,1-3 Pavao kaže da dan Kristov nije blizu dok najprije ne dođe otpad i ne otkrije se čovjek grijeha. Pavao uvodi čovjeka grijeha, mali rog, papinstvo, i oprezom obuhvaća cijelo razdoblje njegove prevlasti, koje je trajalo 1260 godina, završavajući 1798. godine.

Godine 1798. prestalo je ograničenje protiv naviještanja da je dan Kristov blizu. Otpočelo je vrijeme svršetka i pečat je bio skinut s male knjige. Od tada je izišao anđeo iz Otkrivenja 14. Uriah Smith kaže: „Ako to želite vidjeti, od 1798. poruka prvog anđela ide naprijed. Godine 1798. prvi anđeo iz Otkrivenja 14 pojavljuje se u povijesti” — to je pionirsko razumijevanje. „Od tada anđeo iz Otkrivenja 14 proglašava da je došao čas Božjega suda, a anđeo iz desetoga poglavlja zauzeo je svoj položaj na moru i na zemlji, zaklinjući se da vremena više neće biti. Njihov je identitet neupitan. Svi argumenti koji određuju jednoga vrijede i za drugoga. Sadašnji naraštaj svjedoči ispunjenju ova dva proročanstva. U propovijedanju o adventu, osobito od 1840. do 1844., započelo je njihovo potpuno i podrobno ispunjenje.”

Smith označava 1840. i 1844. godinu u vezi s prvim anđelom iz Otkrivenja 14 koji dolazi 1798., ali također označava prvoga anđela i 1840., kada je poruka osnažena. U propovijedanju adventa, osobito od 1840. do 1844., započelo je njihovo puno ispunjenje. Položaj anđela s jednom nogom na moru i jednom na kopnu označuje široki doseg njegova navještaja. Poruka će prijeći ocean i proširiti se na razne narode, a adventno naviještanje doista je stiglo do svake misijske postaje u svijetu. Od 1840. poruka prvoga anđela, prema Ellen White, bila je nošena do svake misijske postaje u svijetu. To je bilo ostvareno kada je načelo godina-dan biblijskog proroštva bilo potvrđeno slomom Osmanskoga Carstva. U ovom se trenutku ne bavimo pojedinostima, nego postavljamo pozornicu za mileritsku povijest i dinamiku Ponoćnog poklika.

Ključni povijesni događaji: 1833. i pad zvijezda

Godine 1833. dogodilo se padanje zvijezda. Ellen White komentira u knjizi Velika borba, stranica 333: „Godine 1833., dvije godine nakon što je Miller počeo javno iznositi dokaze o skorom Kristovu dolasku, pojavio se posljednji od znakova koji su od Spasitelja bili obećani kao znamenja Njegova drugog dolaska. Isus je rekao: ‘Zvijezde će padati s neba.’ Matej 24,29. A Ivan je u Otkrivenju izjavio, dok je u viđenju promatrao prizore koji su trebali navijestiti dan Božji: ‘Zvijezde nebeske padoše na zemlju, kao što smokva odbacuje svoje nezrele plodove kad je potrese silan vjetar.’ Otkrivenje 6,13. Ovo je proročanstvo doživjelo upečatljivo i dojmljivo ispunjenje u velikom meteorskom pljusku 13. studenoga 1833.”

Svjedočanstvo Williama Millera kazuje:

„U subotu nakon doručka — u ljeto 1833. — sjeo sam za svoj stol da razmotrim neko pitanje, i kad sam ustao da pođem van na posao, doprijelo je do mene snažnije nego ikada: ‘Idi i objavi to svijetu.’ Dojam je bio tako iznenadan i došao je takvom snagom da sam ponovno sjeo u svoj naslonjač govoreći: ‘Ne mogu ići, Gospodine.’ ‘Zašto ne?’ kao da je bio odgovor, i tada su se pojavili svi moji izgovori, moje pomanjkanje sposobnosti; ali moja je tjeskoba postala tako velika da sam sklopio svečani savez s Bogom da ću, ako On otvori put, poći i izvršiti svoju dužnost prema svijetu. ‘Što misliš pod time da otvorim put?’ kao da mi je došlo. Pa, rekoh, ako

bih dobio poziv da javno govorim na kojem mjestu, poći ću i reći im što nalazim u Bibliji o Gospodinovu dolasku. Istoga je trenutka sav moj teret nestao. I radovao sam se što vjerojatno neću biti tako pozvan, jer nikada nisam imao takav poziv, moje kušnje nisu bile poznate, i imao sam vrlo malo izgleda da budem pozvan na ikakvo polje rada. Oko pola sata nakon toga, prije nego što sam napustio sobu, ušao je sin gospodina Guilforda iz Dresdena, udaljenog oko šesnaest milja od moga prebivališta, i rekao da ga je njegov otac poslao po mene te želi da pođem kući s njim, pretpostavljajući da me želi vidjeti zbog nekog posla. Upitao sam ga što želi. Odgovorio je da sutradan u njihovoj crkvi neće biti propovijedanja i da njegov otac želi da dođem i govorim narodu o predmetu Gospodinova dolaska. Odmah sam se razgnjevio na samoga sebe što sam sklopio savez koji jesam. Smjesta sam se pobunio protiv Gospodina i odlučio da neću ići. Ostavio sam mladića ne dajući mu nikakav odgovor i povukao se u velikoj tjeskobi u obližnji gaj. Tada sam se oko jedan sat borio s Gospodinom, nastojeći osloboditi sebe od saveza koji sam s Njime sklopio, ali nisam mogao naći nikakvo olakšanje. Na moju je savjest bilo utisnuto: 'Hoćeš li sklopiti savez s Bogom i tako ga brzo prekršiti?' i krajnja grešnost takva postupka preplavila me. Napokon sam se pokorio i obećao Gospodinu da ću poći ako me On podupre, uzdajući se u Njega da će mi dati milost i sposobnost da izvršim sve što bude tražio od mene. Vratio sam se kući i našao mladića gdje još čeka. Ostao je do poslije ručka, a ja sam se vratio s njim u Dresden.“

Ovako je Miller u ljeto 1833. počeo javno iznositi poruku. U prosincu 1833. pad zvijezda dao je dodatnu ozbiljnost njegovoj poruci.

1840.: Ispunjenje proročanstva i Osmansko Carstvo

Godine 1840. Ellen White govori o izvanrednom ispunjenju proročanstva. Ovaj je odlomak često osporavan u Duhu proroštva, pri čemu neki tvrde da ga je Uriah Smith umetnuo u Veliku borbu, no ti su argumenti neutemeljeni. Ona govori o slijedu proročkih ispunjenja koja su vodila prema 1840., uključujući padanje zvijezda i Mračni dan. Ona piše: „Godine 1840. još jedno izvanredno ispunjenje proročanstva pobudilo je široko zanimanje.“

Ona se odnosi na biblijsko proroštvo, a ne samo na ljudsko predviđanje Josiaha Litcha.

„Dvije godine prije toga, Josiah Litch, istaknuti propovjednik drugoga dolaska, objavio je tumačenje Otkrivenja 9, predviđajući pad Osmanskoga Carstva. Prema njegovim izračunima, ta je sila trebala biti oborena 11. kolovoza 1840. godine. U određeno vrijeme Turska je, preko svojih poslanika, prihvatila zaštitu savezničkih sila Europe i tako se stavila pod nadzor kršćanskih naroda. Taj je događaj točno ispunio proročanstvo. Kada je to postalo poznato, mnoštva su se uvjerila u ispravnost načela proročkoga tumačenja koja su prihvatili Miller i njegovi suradnici, te je adventnom pokretu dan čudesan zamah. Ljudi od znanja i ugleda pridružili su se Milleru u propovijedanju i objavljivanju njegovih stajališta, a od 1840. do 1844. djelo se brzo širilo.“

Uriah Smith rekao nam je da je prvi anđeo iz Otkrivenja 14 došao 1798. godine, ali to je isti anđeo kao i anđeo iz Otkrivenja 10. U Otkrivenju 10 Ivanu je rečeno da uzme malu knjigu iz anđelove ruke i pojede je, i ona će mu postati slatka u ustima. Mileritska poruka postala je slatka 11. kolovoza 1840., nakon dvije godine predviđanja sloma Osmanskoga Carstva na temelju načela

godina-dan biblijskoga proroštva. Kada se događaj ispunio upravo onako kako je bilo prorečeno, poruka koju su navješćivali postala je slatka u njihovim ustima.

Dana 11. kolovoza 1840. poruka im je postala slatka u ustima. Ivanu je rečeno da uzme malu knjigu iz ruke anđela koji je sišao. Anđeo silazi 11. kolovoza 1840., i taj anđeo iz Otkrivenja 10 isti je kao prvi anđeo iz Otkrivenja 14. Anđeo iz Otkrivenja 14 dolazi 1798., u vrijeme svršetka, ali njegova poruka biva osnažena 1840. Ellen White kaže da su, kada je događaj postao poznat, mnoštva bila uvjerena u ispravnost načela proročkoga tumačenja koja su usvojili Miller i njegovi suradnici. Od 1930-ih, počevši 1919., ali osobito 1930-ih, adventizam je odbacio pravila proročkoga tumačenja koja su usvojili Miller i njegovi suradnici — ta pravila, naime, metodu proučavanja Biblije pomoću dokaznih tekstova.

Karta iz 1843. i vrijeme zadrške

Sljedeći putokaz u povijesti jest karta iz 1843., izrađena u svibnju 1842. Ellen White kaže: „Vidjela sam da je karta iz 1843. bila vođena rukom Gospodnjom i da se ne smije mijenjati, da su brojke bile onakve kakvima ih je On htio, te da je Njegova ruka bila nad njima i sakrila pogrešku u nekim od brojki kako je nitko ne bi mogao vidjeti dok Njegova ruka ne bude uklonjena.” Ta je karta proročki putokaz, izrađen u svibnju 1842. U lipnju 1842. protestantske su crkve počele zatvarati svoja vrata i dolazi drugi anđeo.

Iz Svjedočanstava, svezak prvi, stranica 21: „U lipnju 1842. gospodin Miller održao je svoj drugi niz predavanja u crkvi u ulici Casco u Portlandu, Maine. Uz rijetke iznimke, različite denominacije zatvorile su vrata svojih crkava pred gospodinom Millerom.” Ellen White obavještava nas da bismo kao kršćani adventisti sedmoga dana trebali naučiti zaključivati od uzroka prema posljedici. Uzrok koji je protestantske crkve naveo da zatvore svoja vrata bilo je uvođenje ove karte. Kada je karta uvedena u svibnju, protestantske su crkve zaključile da su mileriti zavedeni fanatici.

Prvo razočaranje slijedi. Iz Velike borbe, stranica 393:

„Već 1842. godine, uputa dana u ovome proročanstvu da se zapiše viđenje i jasno izloži na pločama, da može trčati tko ga čita, navela je Charlesa Fitcha na pripravu proročkog prikaza kojim bi se predočile vizije iz Daniela i Otkrivenja.“ Charles Fitch, koji je umro neposredno prije Velikog razočaranja 22. listopada 1844., bio je upotrijebljen od Gospodina u ovoj povijesti. Pripremio je prikaz, koji je objavljen u svibnju 1842.

Objavljivanje ove karte smatralo se ispunjenjem Habakukove zapovijedi. Nitko, međutim, nije zapazio prividno odgađanje u ostvarenju viđenja. Vrijeme odgađanja prikazano je u istom proročanstvu. Nakon razočaranja, ovaj je redak Pisma izgledao značajan: »Jer viđenje još vrijedi za određeno vrijeme; na kraju će progovoriti i neće slagati; ako i okasni, čekaj ga, jer će zacijelo doći i neće zakasniti. Pravednik će živjeti od vjere.«

Vrijeme zastoja prvo je razočaranje, koje nastupa 22. ožujka 1844. Mileriti su, služeći se biblijskim računanjem vremena, predviđali kraj svijeta 1843. godine. Budući da Gospodin do tada nije došao, prvo je razočaranje nastupilo 22. ožujka 1844. To je vrijeme zastoja.

Ovo je vrijeme odgađanja u prisposobi o deset djevica, u Habakuku 2 i u Danielu 12. Daniel 12,11 kaže: „I od vremena kad bude ukinuta svagdašnja žrtva...” Pioniri su razumjeli da je poganstvo bilo pokoreno 508. godine, kada je Klodvig porazio Vizigote. Od vremena kada je poganstvo uklonjeno i papinstvo uspostavljeno (trideset godina kasnije, 538.), bit će 1290 dana. Sljedeći redak kaže: „Blago onome koji čeka i dođe do tisuću tristo trideset i pet dana.“ 508 plus 1335 jednako je 1843. „Blago onome koji dođe do 1843.“ Tih 1335 označava vrijeme odgađanja, govoreći: „Blago onome koji čeka i dođe do 1843.“ Ako zastupate pionirsko razumijevanje svagdašnje žrtve, kao što to čini Ellen White, ovo je jasno.

Radi daljnjeg pojašnjenja, Izaija 30:18 kaže: „Zato će Gospod čekati.” Ovdje je Gospod zaručnik u prisposobi o deset djevica, i On oklijeva. „I zato će zaručnik oklijevati da vam se smiluje, i zato će biti uzvišen da vam iskaže milosrđe, jer je Gospod Bog suda. Blaženi su svi koji Njega čekaju.” To se podudara s Danielom 12:12: „Blago onomu koji čeka i dođe do 1335.” Zaručnik oklijeva 22. ožujka 1844. Uz dolazak do prvoga razočaranja, a zatim uz čekanje, vezan je blagoslov. Kada dođete ovamo, trebate čekati. Što čekate? Habakuk 2:3 kaže: „Jer viđenje je još za određeno vrijeme, ali će na svršetku progovoriti i neće slagati; premda oklijeva, čekaj ga.” Blagoslov dolaska do 1335 jest blagoslov dolaska u ovu povijest, gdje će Gospod izvršiti Ponoćni poklič.

Neće svakome biti dopušteno sudjelovati u Ponoćnom pokliču. Neki su ljudi putovali zajedno s mileritima ne zbog vlastitoga osobnog iskustva s Isusom Kristom niti zbog osobnoga proučavanja Božje riječi, nego iz straha. Prije nego što Ponoćni poklič stigne, Gospodin odvaja tu braću od pokreta. Prvo razočaranje dio je procesa pripreme za Ponoćni poklič. Prema Ellen White, ako to ne razumijemo, padamo sa staze u opaki svijet ispod.

Oснаživanje poruke drugoga anđela

Iz Ranih spisa, stranica 238: „Pred sam završetak poruke drugoga anđela vidjela sam veliku svjetlost s neba kako obasjava Božji narod. Zrake te svjetlosti činile su se sjajne poput sunca, i čula sam glasove anđela kako viču: ‘Evo zaručnika, dolazi!’” To je bio Ponoćni poklik, koji je trebao dati silu poruci drugoga anđela. Pioniri su razumjeli da je poruka prvoga anđela stigla 1798., ali je bila osnažena slomom Osmanskoga Carstva 1840. Sve poruke dolaze u određenom trenutku u vremenu i nakon toga bivaju osnažene. Poruka drugoga anđela dolazi 22. ožujka 1844., kada su protestantske crkve zatvorile svoja vrata pred mileritskom porukom. Ponoćni poklik osnažuje poruku drugoga anđela. Poruka trećega anđela dolazi 22. listopada 1844. i biva osnažena kada joj se pridružuje silni anđeo iz Otkrivenja 18. Svaka poruka dolazi u povijesti i nakon toga biva osnažena. To je važno razumjeti.

Ponoćni poklik dao je snagu poruci drugoga anđela. Anđeli su bili poslani s neba da probude obeshrabrene svete i pripreme ih za veliko djelo koje je bilo pred njima. Najdarovitiji ljudi nisu bili prvi koji su primili ovu poruku. William Miller nije bio prvi koji je primio ovu poruku; naprotiv, bio je posljednji koji ju je primio. On je bio najdarovitiji u razumijevanju poruke, dok je Samuel Snow bio prvi. Oni koji su prije vodili djelo bili su posljednji koji su primili poruku i pomogli da poklik ojača. Povijesno gledano, posljednja osoba koja je prihvatila poruku Ponoćnoga poklika bio je William Miller.

Iz Velike borbe, 376:

Tijekom osnaživanja Ponoćnoga pokliča, oko 50.000 ljudi napustilo je crkve. Budući da je Millerovo djelo nastojalo izgrađivati crkve, u početku je bilo primljeno s odobravanjem; no kad su službenici i vjerski vođe odlučili protiv nauka o Adventu i poželjeli suzbiti svako uzbuđenje u vezi s tim predmetom, usprotivili su mu se s propovjedaonice te uskratili svojim članovima prednost da prisustvuju propovijedanju o drugom dolasku ili čak da govore o svojoj nadi na zajedničkim sastancima.

Vođe u Adventističkoj crkvi danas, koji zabranjuju poučavanje ove poruke u crkvi pa čak i u privatnim domovima, ovdje su predoznačeni u mileritskom pokretu.

Vjernici su se našli u velikoj kušnji i nedoumici. Ljubili su svoje crkve i oklijevali su odvojiti se, ali kada su vidjeli da se svjedočanstvo Božje riječi potiskuje i da im se nije čelo pravo da istražuju proročanstva, osjetili su da im odanost Bogu zabranjuje pokoriti se. Oni koji su nastojali isključiti svjedočanstvo Božje riječi nisu se mogli smatrati onima koji sačinjavaju Kristovu crkvu. Stoga su smatrali da su opravdani odvojiti se od svoje prijašnje zajednice. U ljeto 1844. oko 50.000 istupilo je iz crkava.

Millerovo razumijevanje i pravi ponoćni poklik

Iz knjige starješine Damsteegta, *Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission*, proizlazi da je Miller vjerovao kako je navještaj Daniela 8,14 i prvoga anđela iz Otkrivenja 14 bio Ponoćni poklik — „Evo zaručnika, dolazi.“ Vjerovao je da ta poruka označava drugi Kristov dolazak. Miller je smatrao da je cijela ta povijest bila Ponoćni poklik, no Ellen White izjavljuje da se Ponoćni poklik ispunio u određenom trenutku. Samuel Snow naslovio je svoje izlaganje „Pravi ponoćni poklik“ kako bi ga razlikovao od mileritskog naučavanja prema kojemu je Ponoćni poklik bio opća poruka.

Najduhovniji su prvi primili poruku, a oni koji su prije vodili djelo bili su posljednji koji su je primili i pomogli pojačati poklič. William Miller, koji je vodio djelo od 1833. nadalje, mučio se s porukom Ponoćnog pokliča kada je došla u kolovozu 1844. Nije bio siguran u pogledu odvajanja od crkava te je dugi niz godina naučavao drukčije razumijevanje Ponoćnog pokliča.

William Miller je napisao:

„Nikada nisam bio posve siguran ni u koji određeni dan Gospodnjega pojavljenja, vjerujući da nitko ne može znati dana ni časa. U svim svojim objavljenim predavanjima, kako će se vidjeti na naslovnoj stranici, navodio sam oko godine 1843. U svim svojim usmenim predavanjima svojim sam slušateljima nepromjenjivo govorio da će se razdoblje završiti 1843. ako u mojem izračunu nema pogreške, ali da ne mogu reći da svršetak možda neće doći čak i prije toga vremena te da oni trebaju biti neprestano pripravljeni. Godine 1842. neka su braća propovijedala s velikom odlučnošću točnu godinu i prekoralava me što sam stavio jedno „ako“.“

U svibnju 1842. objavljena je karta iz 1843., a braća su rekla Milleru da iz svojega izlaganja ukloni „ako“.

Miller je nastavio: „I javni je tisak također objavio da sam odredio točan dan, dvadeset i treći travnja, za Gospodinov dolazak. Stoga sam u prosincu te godine, budući da nisam mogao uočiti nikakvu pogrešku u svom izračunu, objavio svoje uvjerenje da će Gospodin doći nekad između 21. ožujka 1843. i 21. ožujka 1844.“ Miller je već bio zaključio deseti dan sedmoga mjeseca, i mnogo prije nego što se Samuel Snow poslužio tim zaključkom da proglasi Ponoćni poklič, Miller je o tome pisao. Miller je bio onaj kojega je Gospodin upotrijebio da poveže logiku kojom se Samuel Snow poslužio kako bi odredio 22. listopada 1844.

Miller je napisao: „Tijekom 1843. godine tisak i neke propovjedaonice obasipali su mene i one koji su bili povezani sa mnom najsilovitijim osudama. Naši su motivi bili napadani, naša načela pogrešno prikazivana, naš je karakter bio oklevetan.“ Vrijeme je prolazilo, i 21. ožujka 1844. prošao je bez Gospodinova pojavljivanja. Razočaranje je bilo veliko, i mnogi više nisu hodili s njima. Prije toga vremena, od 1840., procjenjuje se da je bilo 200.000 milerita, ali do tog je trenutka ostalo samo 50.000.

Miller je nastavio: »Prije toga, u jesen 1843., neka su moja braća počela crkve nazivati Babilonom i poticati da je dužnost adventista izići iz njih. Zbog toga sam bio duboko ožalošćen. Ne samo da je učinak bio vrlo loš, nego sam to smatrao i izopačenjem Riječi Božje, izvrgavanjem Svetoga pisma.« Miller se borio s porukom drugoga anđela, što mu je još više otežavalo prihvatiti istinitu poruku Ponoćnoga poklika. Ta se praksa proširila, a crkve su im bile zatvorene, stvarajući neprijateljstvo i odvajajući većinu adventista od njihovih crkava.

Nakon što je prošlo vrijeme koje je objavio, Miller je priznao svoje razočaranje u pogledu točnog razdoblja, ali je zadržao svoju vjeru. Nastavio je svoj rad na Zapadu tijekom ljeta 1844. sve do pokreta Sedmoga mjeseca. Nije imao nikakva udjela u tom pokretu osim pisma napisanog osamnaest mjeseci ranije o obredima Mojsijeva zakona koji su upućivali na taj mjesec. Nije očekivao da će se takva uporaba učiniti od tih tema niti da će vjerovanje u takve dokaze postati ispit spasenja. Nije imao zajedništva s tim pokretom sve do dva ili tri tjedna prije 22. listopada 1844. U pismu Himesu od 6. listopada 1844. Miller je napisao: „Vidim slavu u sedmome mjesecu kakvu nikada prije nisam vidio... Sada, blagoslovljeno bilo ime Gospodnje, vidim ljepotu, sklad, podudarnost u Svetome pismu, za što sam dugo molio, ali nisam vidio sve do danas. Hvala Gospodinu, dušo moja. Brat Snow, brat Storrs i drugi, blagoslovljeni bili zbog svojega posredništva u otvaranju mojih očiju. Gotovo sam kod kuće. Slava, slava, slava, slava.”

Poslije je Miller preispitao Ponoćni poklič, nazvavši ga fanatizmom. Damsteegt napominje da je Snow osnovni okvir poruke o Ponoćnom pokliču preuzeo iz Millerova ranijeg rada.

Snowovi izračuni, objavljeni u ožujku 1844., pobudili su malo pozornosti sve do logorskoga sastanka u Exeteru, od 12. do 17. kolovoza 1844. Ondje je njegov točan datum Kristova povratka uzbudio mnoge milerite, dovodeći njihovo misionarsko nastojanje do vrhunca. Njihov je odgovor postao poznat kao pokret Sedmoga mjeseca. Iako su vođe milerita u početku bile skeptične, nekoliko tjedana prije očekivanoga događaja pridružile su se pokretu i dopustile da se Snowovi pogledi tiskaju i podupiru.

Ponoćni poklič i njegove posljedice

Prvo viđenje Ellen White prikazuje Božji narod na putu prema nebu, sa svjetlom iza njih koje se naziva Ponoćni poklik. Potrebno je razumjeti poruku koju je iznio Samuel Snow. U svibnju 1842. otisnuto je 300 karata za 300 propovjednika. Do 22. ožujka 1844., nakon prvoga razočaranja, karta je bila odložena ustranu i mnogi su napustili pokret. Oni koji su ostali trebali su čekati. Na taboru u Exeteru Snow je pokazao da će Gospodin doći 22. listopada 1844., na Dan pomirenja. To ih je potaknulo da objavljuju poruku.

Joseph Bates izvijestio je da je nakon taborničkoga sastanka u Exeteru, dok je prolazio kroz željezničke vagone, čuo glasove kako ponavljaju: „Evo, zaručnik dolazi!“ Taj se pokret u roku od dva mjeseca proširio diljem Sjedinjenih Država, što je dovelo do Velikoga razočaranja 22. listopada 1844.

Damsteegt komentira Konferenciju adventista u Low Hamptonu, 28.–29. prosinca 1844., na kojoj su sudjelovali Himes i Miller. Himes je pozivao na tješjenje svetih, buđenje kršćanskoga svijeta i navješćivanje spasenja grešnicima. Nekoliko tjedana poslije ponovno je počeo izlaziti Advent Press, a Himes je izjavio da su vrata spasenja otvorena. Miller je postupno napustio krajnje shvaćanje zatvorenih vrata i vratio se svojem izvornom razumijevanju Ponoćnoga pokliča. U tome istom mjesecu Ellen White imala je svoje prvo viđenje, koje je pokazalo da oni koji odbace Ponoćni poklič padaju sa staze. To je viđenje bilo za Williama Millera jednako koliko i za bilo koga drugoga.

Posljednja kušnja i nasljeđe Williama Millera

Iz Ranih spisa, stranica 257:

„Moja je pozornost tada bila usmjerena na Williama Millera. Izgledao je smeteno i bio je pritisnut tjeskobom i nevoljom za svoj narod. Skupina koja je 1844. bila ujedinjena i puna ljubavi gubila je svoju ljubav, protivila se jedna drugoj i padala u hladno, otpalo stanje. Dok je to promatrao, žalost mu je iscrpljivala snagu. Vidjela sam vodeće ljude kako ga promatraju, ponajprije Joshuu Himesa, i kako strahuju da ne primi poruku trećega anđela.“

Poruka trećega anđela u ovom je kontekstu subota. Dok se Miller priklanjao svjetlu s neba, ti su ljudi skovali planove da odvrte njegov um. Ljudski ga je utjecaj držao u tami i zadržao njegov utjecaj među onima koji su se protivili istini. Naposljetku je Miller podigao svoj glas protiv svjetla s neba — subote. Nije uspio primiti poruku koja bi objasnila njegovo razočaranje i obasjala prošlost svjetlom i slavom. Oslonio se na ljudsku mudrost umjesto na božansku. Budući da je bio slomljen radom i godinama, nije bio toliko odgovoran kao oni koji su ga zadržavali od istine. Grijeh počiva na njima. Da je Miller mogao vidjeti svjetlo trećega anđela, mnoge bi mu stvari bile objašnjene. Ali njegova su braća ispovijedala tako duboku ljubav prema njemu da je mislio kako se od njih nikada ne može otrgnuti. Bog je dopustio da padne pod vlast smrti i sakrio ga je u grobu od onih koji su ga odveli od istine. Mojsije je pogriješio prije ulaska u Obećanu Zemlju; isto je tako i Miller pogriješio kad je uskoro trebao ući u nebeski Kanaan. Drugi su ga naveli na to; drugi će za to morati položiti račun. Ali anđeli bdiju nad dragocjenim prahom ovoga Božjeg sluge i on će izići

na glas posljednje trube.

Zaključak: Pouke za danas

Zaključno, William Miller predožnačuje adventiste sedmoga dana na svršetku svijeta. Prvo viđenje Ellen White više je za naše vrijeme nego za njezino vlastito. Na svršetku svijeta adventisti sedmoga dana odbacit će svjetlo Ponoćnoga poklika. Svjetlo Ponoćnoga poklika može se razumjeti jedino razumijevanjem ove povijesti. Prvo razočaranje očistilo je mileritki pokret od onih koji su ondje bili iz pogrešnih razloga i pripremilo narod za iskustvo kušnje koje će ih uvesti u Svetinju nad svetinjama. Oni koji dođu do prvoga razočaranja blagoslovljeni su samo ako čekaju 22. listopada 1844. To je vrijeme Bog odredio da proizvede narod koji će okupiti u Svetinji nad svetinjama. Odbaciti Ponoćni poklik i pasti sa staze znači odbaciti cijelu ovu povijest.

William Miller učinio je tri pogreške, a mi smo uvijek kušani kroz tri kušnje. Njegova prva pogreška bila je odbacivanje Ponoćnog poklika u prosincu 1844. Njegova druga bila je slušanje ljudi umjesto Boga, što je dovelo do njegove treće pogreške: odbacivanja subote. Na svršetku svijeta, adventisti sedmoga dana odbacit će povijest Ponoćnog poklika i poziv na povratak starim stazama zato što slušaju svoje vođe. Čineći tako, pripremaju se za žig Zvijeri, ponavljajući Millerov trostupanjski proces kušnje, koji započinje njihovim odnosom prema poruci i povijesti Ponoćnog poklika.

Postoje samo dva proročanstva koja se bave poviješću od prvoga razočaranja do drugoga razočaranja: 2300 dana („Ako vizija i oklijeva, čekaj je“) i 2520. Odbaciti 2520 znači odbaciti Ponoćni poklik. Odbaciti Ponoćni poklik znači pasti s puta u opaki svijet dolje.

O tome ćemo se detaljnije pozabaviti u sljedećem izlaganju.